

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie

Wetswijziging Wet luchtvaart voor Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS)

(Internetconsultatie van 16 oktober tot en met 20 november 2023)

In het kort

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging van de Wet luchtvaart voor. Per 1 juli 2023 is de Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS) opgericht. De MRS is een wettelijk overleg- en adviesorgaan over luchtvaartzaken rondom Schiphol. De MRS richt zich op beleid over leefomgevingskwaliteit en levert maatschappelijke inbreng op concrete projecten om hinder te voorkomen of te verminderen. De MRS is de opvolger van de Commissie Regionaal Overleg Schiphol (CROS) en de Omgevingsraad Schiphol (ORS).

Deze wetswijziging brengt de MRS juridisch onder in de Wet luchtvaart. In de tussentijd geldt de Regeling transitie CROS-MRS, waardoor de MRS zonder wettelijke borging haar werkzaamheden kan vervullen. Deze regeling is al eerder via een internetconsultatie voorgelegd.

Doel

Het doel van deze wijziging is de wettelijke borging van de MRS in de Wet luchtvaart. De MRS verzamelt maatschappelijke ideeën, zorgen en aandachtspunten over de leefomgevingskwaliteit rondom Schiphol. Daarnaast brengt de MRS adviezen uit. Dit doet de MRS op verzoek en op eigen initiatief. Ook denkt het na over de leefomgevingskwaliteit en brengt de visies hierover naar voren. Bijvoorbeeld aan het ministerie of aan Schiphol. In die adviezen kunnen meerdere gezichtspunten naast elkaar bestaan. Dat wordt deze wetswijziging vastgelegd.

Voor wie belangrijk

De wetswijziging is van belang voor:

- bewoners;
- overheden;
- belanghebbenden en organisaties in de omgeving van luchthaven Schiphol.

Wat verandert er?

Met deze wetswijziging wordt de MRS, zoals beschreven in de Regeling transitie CROS-MRS, geborgd in de Wet luchtvaart.

De reacties

Er kon worden gereageerd op dit wetsvoorstel en de toelichting. Indieners konden:

- aanscherpingen aanbrengen in de wetswijziging en toelichting;
- fouten en onvolmaaktheden in de wetswijziging en toelichting meegeven.

Er zijn in totaal 20 reacties ingediend, hiervan zijn er 16 openbaar. Indieners zijn:

- Particulieren en verenigingen van particulieren;
- Brancheorganisaties en bedrijven;
- Overheden.

Vervolgproces

Alle reacties die binnen zijn gekomen, zijn geanalyseerd en samengevat in dit verslag.

Het ministerie heeft dit verslag aangevuld met een overzicht van alle wijzigingen in het concept-wetsvoorstel en een appreciatie van de binnengekomen reacties. Vervolgens kan het wetsvoorstel in procedure gebracht worden richting Raad van State en de Tweede Kamer.

1. Algemeen beeld van de reacties

De reacties zijn overwegend positief om de Maatschappelijke Raad Schiphol een plek te geven in de wet luchtvaart. Er zijn wel kritische opmerkingen geplaatst over de slagkracht van de Raad.

Sommige indieners vinden dat de Raad meer bevoegdheden moet krijgen. Andere indieners vinden dat de Raad een andere opzet moet krijgen dan in het wetsvoorstel is opgenomen. Indieners vanuit de luchtvaartsector vinden dat partijen uit die sector dezelfde bevoegdheden moeten krijgen als die in het wetsvoorstel aan de Raad zijn toebedeeld. Er zijn ook algemene opmerkingen geplaatst over het luchtvaartbeleid van de Rijksoverheid.

2. Samenvatting van de ingediende reacties per categorie

In deze paragraaf zijn de reacties samengevat en ingedeeld per thema. Er zijn vijf categorieën gedefinieerd:

1. Reacties die een aanscherping of verbetervoorstel bevatten op het wetsvoorstel;
2. Voorstellen voor significante wijzigingen van de doelstellingen, opzet, bevoegdheden of taken van de MRS;
3. Reacties die ingaan op het huidige functioneren van de MRS;
4. Voorstellen voor het verankeren van de rechten en plichten van partijen uit de luchtvaartsector;
5. Reacties op het luchtvaartbeleid in algemene zin.

Hieronder is per categorie een samenvatting weergegeven.

1. Reacties met een aanscherping of verbetering op het wetsvoorstel;

Deze categorie bevat alle voorstellen die een aanscherping bevatten op de tekst in het concept-wetsvoorstel dat voorlag ter consultatie.

Een aantal voorstellen ging over de informatiepositie van de Raad. Voorgesteld wordt om de MRS toegang te geven tot de documenten van IenW of de luchtvaartsector. Ook wordt voorgesteld om een deadline te zetten op het moment waarop IenW uiterlijk een advies moet neerleggen bij de

MRS voordat een besluit kan worden genomen. Een ander voorstel is om de termijn waarop IenW moet reageren op adviezen vanuit de MRS te verkorten van drie maanden naar acht weken.

Er is ook een reactie ingediend met het voorstel om een bepaling op te nemen die toeziet op het ontbinden van de Raad. Een andere reactie geeft aan om iedere vier jaar te evalueren om te zien of de MRS haar taak- en doelstellingen behaalt.

Ook zijn er voorstellen gedaan die betrekking hebben op artikel 8.23a uit de wet luchtvaart. Dit artikel uit het concept-wetsvoorstel stelt dat IenW pas een experimenteerregeling kan vaststellen als er een advies ligt vanuit de MRS dat aangeeft dat het experiment een positief effect op de hinderbeleving kan hebben. In het concept-wetsvoorstel is aangegeven dat dit advies niet unaniem hoeft te zijn, in lijn met de gedachte dat de MRS niet werkt volgens een consensus model. Een reactie geeft aan dat dit geschrapt moet worden uit het concept-wetsvoorstel. Andere reacties die op dit artikel betrekking hebben gaan onder andere over dat ook partijen anders dan de MRS een advies moeten kunnen geven over experimenteerregelingen.

Ten slotte zijn er nog andere concrete voorstellen gedaan met betrekking tot het concept-wetsvoorstel. Een overzicht van deze reacties, inclusief de reactie van IenW op deze voorstellen, wordt opgenomen in een nieuwe versie van dit verslag als IenW deze reacties verwerkt heeft.

Reactie IenW

Een sterke informatiepositie van de MRS is van belang zodat zij haar taken goed kan vervullen. IenW begrijpt daarom de indieners die vragen om dit te verstevigd onder te brengen in het wetsvoorstel. IenW heeft in het concept-wetsvoorstel artikel 8.36 lid 2 ook opgenomen zoals dat voorlag in de internetconsultatie. Het lijkt IenW het meest zuiver om de verantwoordelijkheid voor de informatievoorziening aan de MRS niet door te leggen naar andere partijen. Het is aan IenW om te zorgen dat de MRS de nodige informatie heeft om bijvoorbeeld een advies te kunnen indienen.

De termijn waarop IenW uiterlijk de MRS om advies vraagt is veranderlijk. Het kan voorkomen- om wat voor redenen dan ook- dat er met spoed een advies gevraagd moet worden. Het vastleggen van een termijn van zes weken voor een uiterlijke adviesaanvraag is daarom niet wenselijk. Daarentegen lijkt IenW een reactietermijn op de adviezen van de MRS van acht weken werkbaar. Dat voorstel wordt overgenomen.

Voor wat betreft de reacties die ingaan op artikel 8.23a het volgende. Een aantal van de voorstellen hierover zijn overgenomen. Het lijkt IenW bijvoorbeeld redelijk dat ook andere partijen dan de MRS voorstellen voor experimenteerregelingen kunnen indienen. Het voorstel dat ook luchtvaartpartijen per advies kunnen aangeven of een experiment een positief effect op de hinderbeleving kan hebben, wordt niet overgenomen. Het is aan de partijen die hinder ondervinden- bewoners rondom de luchthaven- om hier een inschatting over te geven. Om ook recht te doen aan de belangen van andere partijen, had IenW al in het concept-wetsvoorstel opgenomen dat er in ieder geval overleg moet zijn geweest met bijvoorbeeld luchtvaartmaatschappijen en regionale overheden. Ook staat vast dat de luchtverkeersleiding een uitvoeringstoets moet doen op experimenteerregelingen voordat deze door de minister kunnen

worden vastgesteld. IenW handhaaft de zinsnede dat adviezen vanuit de MRS op experimenteerregelingen niet unaniem hoeven te zijn. Dit is namelijk in de geest van de MRS en passend bij artikel 34, lid 2b.

Voor de overige verbetervoorstellen geldt dat in hoofdstuk 3 is weergegeven in hoeverre deze zijn overgenomen.

2. Voorstellen voor significante wijzigingen van de doelstellingen, opzet, bevoegdheden of taken van de MRS

Deze categorie betreft voorstellen die aanzienlijke wijzigingen bevatten ten opzichte van het concept-wetsvoorstel en ook op het ontwerp waarover de minister van IenW op 17 oktober 2022 heeft besloten.

Deze reacties stellen bijvoorbeeld voor om af te stappen van bewoners als uitvoerend vertegenwoordiger, naar bewoners als toezichthouder op uitvoerende medewerkers van de MRS. Ook wordt voorgesteld om geen vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de Raad te faciliteren. In algemene zin wordt vaak voorgesteld om de MRS *bottom-up* vanuit bewoners te organiseren, met een hoog wettelijk vastgelegd budget en zwaardere bevoegdheden dan in het concept-wetsvoorstel geregeld.

Reactie IenW

De ingediende reacties onderstrepen het belang dat toegedicht wordt aan een sterke MRS in de besluitvorming over Schiphol. Deze voorstellen gaan verder dan het ontwerp dat de minister op 17 oktober 2022 heeft vastgesteld, na een uitvoerig participatie- en ontwerpproces. Het lijkt IenW daarom nog niet logisch deze significante wijzigingen al op dit moment door te voeren. De MRS is pas net begonnen en zal ook worden geëvalueerd. De inbreng die tijdens deze internetconsultatie is gedaan, wordt ook op dat moment meegenomen. Als de evaluatie is afgerond kijkt IenW of dit een aanpassing van de MRS vraagt.

3. Reacties op het huidige functioneren van de MRS

De internetconsultatie op het concept-wetsvoorstel vond plaats gedurende de eerste termijn van de MRS. Het is dus niet wonderlijk dat indieners ook hebben gereflecteerd op het huidige functioneren van de MRS. Deze reacties hebben niet zozeer betrekking op het concept-wetsvoorstel *an sich*.

Veel reacties hebben betrekking op de wijze van toetreding van bewoners tot de Raad. De eerste bewonersvertegenwoordigers in de MRS zijn toegetreden op basis van een verkiezingsproces per landingsbaan op Schiphol. Op deze wijze van toetreding zijn grote bezwaren geuit vanuit verschillende indieners. Men vindt dat door vertegenwoordigers te benoemen op basis van landingsbanen op Schiphol, de Raad interne belangenconflicten binnenhaalt. Immers, meer hinder(beperking) voor één baan betekent, volgens deze indieners, minder hinder(beperking) voor andere banen (het zogenoemde "waterbed effect"). Er worden verschillende suggesties gedaan voor andere manieren van bewonersvertegenwoordiging.

Reactie IenW

IenW heeft de reacties die betrekking hebben op het huidige functioneren van de MRS, besproken met het MRS-bureau om te zien of daar actie op ondernomen moet worden. Daarentegen geldt wel dat de MRS pas net is begonnen en ook zal worden geëvalueerd. De inbreng die tijdens deze internetconsultatie is gedaan, wordt ook op dat moment meegenomen.

Er zijn ook voorstellen gedaan die door dit wetsvoorstel niet onmogelijk gemaakt worden. De wijze van toedracht van bewoners tot de Raad wordt namelijk niet in dit concept-wetsvoorstel vastgelegd. Andere manieren die worden voorgesteld, bijvoorbeeld via lotingen, zijn daarom in de toekomst mogelijk zonder hiervoor dit wetsvoorstel aan te passen. Dit kan geregeld worden in een toekomstige regeling (artikel 8.36, lid 1 uit het concept-wetsvoorstel), of via het Bestuursreglement of Bewonersreglement (artikel 8.38 uit het concept-wetsvoorstel). Dit aspect is naar aanleiding van de internetconsultatie extra uitgelegd in de Memorie van Toelichting.

4. Voorstellen voor verankering rechten luchtvaartpartijen

Partijen uit de luchtvaartsector geven aan dat zij, na invoering van dit concept-wetsvoorstel, rechten verliezen die zij op basis van de huidige wet luchtvaart wel hadden. Bijvoorbeeld als het gaat om experimenteerregelingen. Zij geven aan dat zij op sommige initiatieven vanuit het Rijk hetzelfde adviesrecht moeten hebben als de MRS.

Reactie IenW

IenW is niet van mening dat sectorpartijen dezelfde rechten moeten krijgen als die de MRS is toegedaan met dit concept-wetsvoorstel. Immers, de MRS ziet toe op het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Daar passen bepaalde rechten en plichten bij. Het is niet logisch om die rechten en plichten één op één door te vertalen naar luchtvaartpartijen. Desalniettemin is IenW het eens om een structurele dialoog tussen sector en IenW te organiseren. Daar wordt op dit moment door de betrokken partijen aan gewerkt.

Het voorstel dat ook luchtvaartpartijen per advies kunnen aangeven of een experiment een positief effect op de hinderbeleving kan hebben, wordt niet overgenomen. Het is aan de partijen die hinder ondervinden- bewoners rondom de luchthaven- om hier een inschatting over te geven. Om ook recht te doen aan de belangen van andere partijen, had IenW al in het concept-wetsvoorstel opgenomen dat er in ieder geval overleg moet zijn geweest met bijvoorbeeld luchtvaartmaatschappijen en regionale overheden.

5. Reacties op het luchtvaartbeleid in algemene zin

Ten slotte is er een categorie reacties die niet zozeer ingaan op het concept-wetsvoorstel zoals voorlag in de internetconsultatie, maar gaan over het luchtvaartbeleid van de Rijksoverheid in algemene zin. Er wordt bijvoorbeeld gevraagd om de hinder te beperken, om minder vluchten te faciliteren, en er wordt een oproep gedaan om als overheid nog meer op te komen voor het beschermen van de gezondheid van de inwoners van Nederland.

Er zijn ook opmerkingen geplaatst over internetconsultaties en het nut hiervan. Deze reacties geven aan dat de overheid reacties in internetconsultaties niet meeneemt in haar besluitvorming.

Reactie IenW

IenW begrijpt de oproep vanuit verschillende indieners om het luchtvaartbeleid aan te scherpen. IenW onderschrijft dit, en heeft om die reden ook besloten tot een nieuwe balans tussen Schiphol en haar leefomgeving. Eén van de acties om toe te zien dat die leefomgeving verbeterd wordt, is het instellen van een sterke MRS.

Het is niet zo dat IenW internetconsultaties niet serieus meeweegt. Ieder voorstel dat is ingediend in deze consultatie, is geanalyseerd en afgewogen. Dat betekent niet dat ieder voorstel ook automatisch overgenomen is.

3. Wijzigingen wetsvoorstel

In onderstaande tabel is weergegeven welke concrete verbetervoorstellen zijn aangedragen naar aanleiding van de consultatie (zie paragraaf 2.1 van dit document). Ook is weergegeven hoe IenW met deze voorstellen is omgegaan.

Artikel (concept-wetsvoorstel versie internetconsultatie)	Voorstel	Reactie IenW
	Neem een bepaling op die toeziet op ontbinding van de MRS,	Overgenomen.
Artikel 8.23a	Pas aan dat er ook een ongunstig effect kan ontstaan op de hinderbeleving,	Niet overgenomen. Dit artikel gaat over het vaststellen van een experimenteerregeling.
	Schrap: "waarvoor vaststelling bij unanimititeit niet is vereist",	Niet overgenomen. Dit past namelijk niet in de geest van de MRS en is niet passend bij artikel 34, lid 2b.
	Neem op dat de uitkomst van lid 9 niet een besluit is, maar een uitspraak van de Minister over het wel of niet starten van een regulier regelgevingsproces.	Overgenomen.
	Andere partijen moeten ook met een voorstel voor experimenteerregeling kunnen komen.	Overgenomen.
	En andere partijen dan de MRS moeten ook adviesrecht krijgen op experimenteerregelingen.	Niet overgenomen. Het is aan de partijen die hinder ondervinden- bewoners rondom de luchthaven- om hier een inschatting over te geven.
Artikel 8.34, lid 2b	Dit wekt de indruk dat er geen andere partijen initiatiefnemer voor participatie kunnen zijn. Pas MvT aan.	Overgenomen.
Artikel 8.34, lid 2d	Breng consistentie aan: bijdrage leveren aan informatievoorziening (i.p.v.	Overgenomen

	realiseren) (staat nog her en der in de tekst).	
Artikel 8.35, lid 3	Er moet uiterlijk 6 weken van te voren een adviesaanvraag worden gedaan bij de MRS.	Niet overgenomen. Het kan voorkomen- om wat voor redenen dan ook- dat er met spoed een advies gevraagd moet worden. Het vastleggen van een termijn van zes weken voor een uiterlijke adviesaanvraag is daarom niet wenselijk.
Artikel 8.36, lid 2	Geef de MRS toegang tot documenten van IenW en sectorpartijen	Niet overgenomen. Het artikel belegt deze verantwoordelijkheid al bij IenW. IenW kan deze niet doorleggen aan andere instanties.
Artikel 8.36, lid 3	Appreciatie uiterlijk 8 weken i.p.v. 3 maanden	Overgenomen.
	Zinsnede "in kennis van zijn standpunt" is dubbelop en kan vervallen.	Overgenomen.
Artikel 8.37, lid 1	Alleen bewonersvertegenwoordigers en maatschappelijke organisaties moeten kunnen meedenken over benoeming voorzitter, niet experts.	Overgenomen.
Artikel 8.37, lid 2	Pas aan dat niet alleen voorzitter kan beslissen over toetreden maatschappelijke organisaties en experts	Niet overgenomen. Dit proces wordt geborgd met het bestuursreglement (artikel 8.38, lid 1).
Artikel 8.37, lid 3	Neem overgangsbepaling op voor zittende leden uit CROS/ORS	Niet overgenomen.
Artikel II	Monitor iedere vier jaar op doelstelling/taakstelling MRS	Niet overgenomen. Kan worden opgelegd in een Regeling.
Artikel IV	Opnemen van de wettelijke verplichting van de sector om de MRS te vragen te adviseren over de jaarlijkse Gebruiksprognose	Niet overgenomen. Is al geborgd met concept-wetsvoorstel.
Artikel VI	Bij de opsomming van instanties aan wie advies wordt opgevraagd is nagelaten te melden: "en het samenwerkingsverband van gemeenten en provincies in de Schipholregio,"	Overgenomen.
MvT p. 10	2. Hoofdpijnen van het voorstel, paragraaf "Inhoud voorstel", pagina 10, 2e alinea, slotzin. De MRS is enkelvoud; zinsdeel "zij op degelijke wijze hun taken kunnen uitvoeren" daarop aanpassen.	Overgenomen.
MvT p. 10	Spreek over VNO-NCW West i.p.v. over VNO-NCW	Overgenomen.
MvT p. 14	Artikelsgewijs, over artikel 8.35 eerste lid (pag. 14): de	Overgenomen.

	<p>passage over de drie voorwaarden die in het bestuursreglement moeten worden beschreven waaraan de organisaties in de maatschappelijke schil moeten voldoen. Voorwaarde 1 is met het oog daarop helder geformuleerd. Echter, de wijze waarop voorwaarden 2 en 3 zijn beschreven, heeft meer weg van een aanvullende taakomschrijving op het bepaalde in artikel 8.34 dan dat het formuleringen zijn van vereisten waaraan organisaties zouden moeten voldoen.</p>	
--	---	--